

MUNI
SCI

MjUNI: Čísła kolem nás

Lenka Příbylová
pribylova@math.muni.cz

Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity

16. 11. 2019

Čísła jsou všude kolem.

Byla tu vždy?

Byla tu vždy?

Jak je používali naši předci?

Jak je používáme my?

Umí počítat rostliny?

Umí počítat mravenci?

Existuje nekonečno?

Můžeme matematiku použít i
k něčemu jinému než k

Můžeme matematiku použít i
k něčemu jinému než k

počítání?

Na tohle všechno si zkusíte

Na tohle všechno si zkusíte
odpovědět!

Čísla jsou a nejsou, čísla jsme vymysleli.

Čísla jsou a nejsou, čísla jsme vymysleli.

... mám zajíce, nebudu mít hlad!

Čísla jsou a nejsou, čísla jsme vymysleli.

Čísla jsou a nejsou, čísla jsme vymysleli.

... mám 2 kameny, budu mít oheň!

Byla tu vždy čísla?

Čísla jsou a nejsou, čísla jsme vymysleli.

Byla tu vždy čísla?

Čísla jsou a nejsou, čísla jsme vymysleli.

... mám víc! Jsem lepší, jsem alfa!

Čísla jsou a nejsou, čísla jsme vymysleli.

Čísla jsou a nejsou, čísla jsme vymysleli.

... kolik mám?

Čísla jsou a nejsou, čísla jsme vymysleli.

Čísla jsou a nejsou, čísla jsme vymysleli.

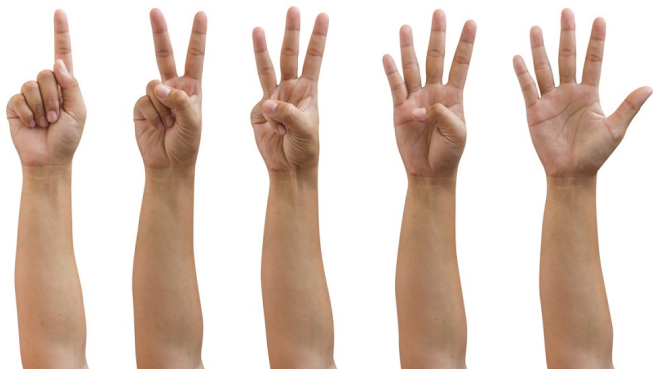
... to je dlouhý... chtělo by to označit!

A vznikla čísla...

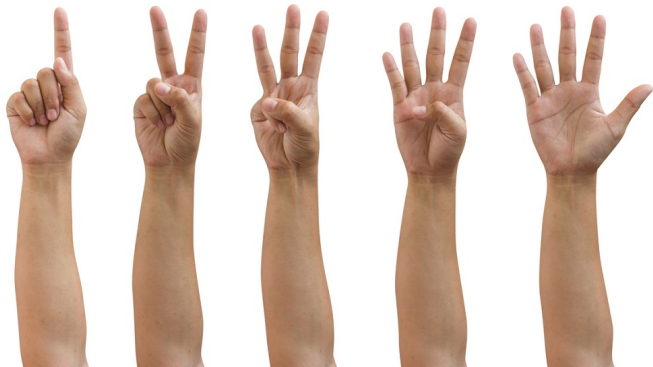

A vznikla čísla...

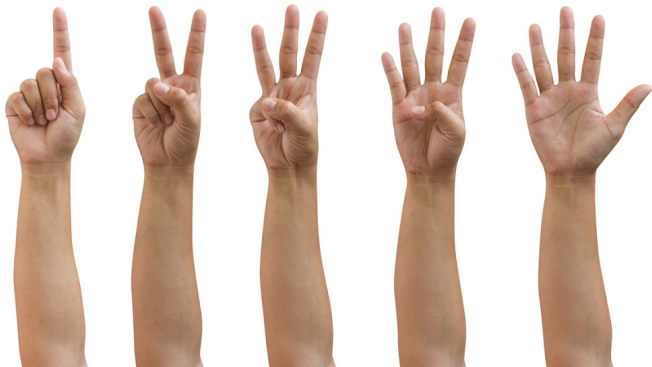

... JUPÍ!

A vznikla čísla...

A vznikla čísla...

... ups! Mám málo prstů!

A vznikla čísla...

A vznikla čísla...

... to asi ne, že? Anebo jo? Jak je to s dvanáctkou?

Deset nebo dvanáct?

Deset nebo dvanáct, to je jedno... ale FURT JE TO DLOUHÝ!!!!

Zkracujeme...

Roman Numerals

1 = I	10 = X	100 = C	1000 = M
2 = II	20 = XX	200 = CC	2000 = MM
3 = III	30 = XXX	300 = CCC	3000 = MMM
4 = IV	40 = XL	400 = CD	
5 = V	50 = L	500 = D	
6 = VI	60 = LX	600 = DC	
7 = VII	70 = LXX	700 = DCC	
8 = VIII	80 = LXXX	800 = DCCC	
9 = IX	90 = XC	900 = CM	

Zkracujeme...

0	ε	۳	۲	۱
5	4	3	2	1
۱۰	۹	۸	۷	۶
10	9	8	7	6

Zkracujeme...

0	ε	۳	۲	۱
5	4	3	2	1
۱۰	۹	۸	۷	۶
10	9	8	7	6

... hele NULA!

Obchodujeme...

Obchodujeme...

... tohle se líp skladuje a směňuje

Obchodujeme...

Obchodujeme...

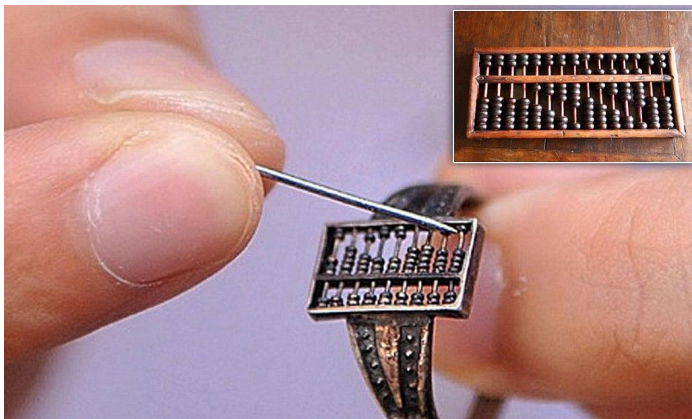
... hele mince!

Počítáme...

... asi budu muset umět dobře počítat!

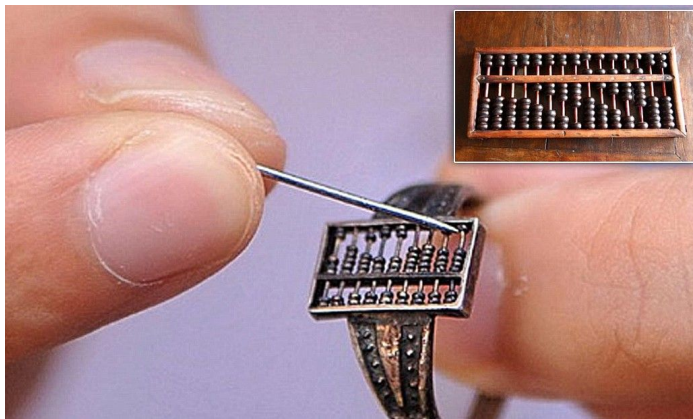
Počítáme...

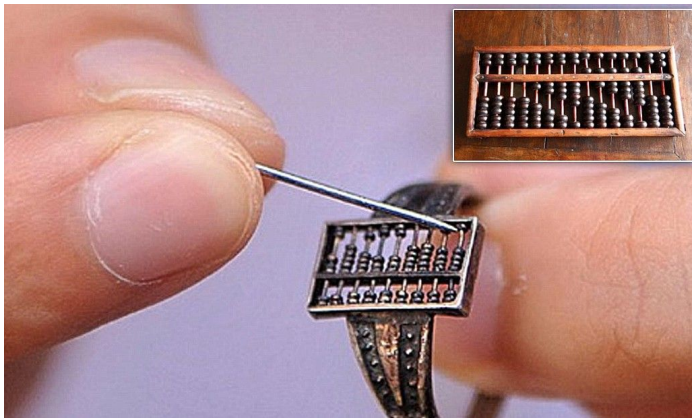
... jsem bohatý obchodník, potřebuji mít po ruce kalkulátor!

Počítáme...

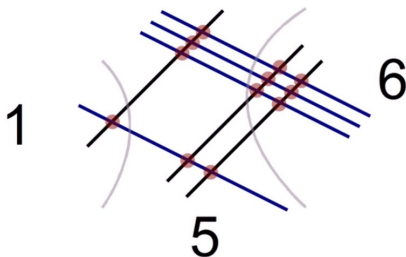
Počítáme...

A násobit rychle a bez chyb by se hodilo!!!

Násobíme...

$$12 \times 13 = 156$$

Nejen čísla jsme vymysleli, taky stroje na počítání!

Nejen čísla jsme vymysleli, taky stroje na počítání!

...

▶ John Napier

Už víme, jak počítali naši dávní předci.

Už víme, jak počítali naši dávní předci.

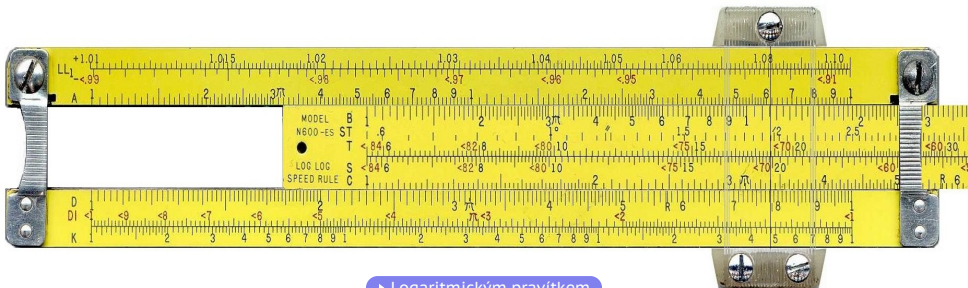
A víte, jak počítal váš děda?

Už víme, jak počítali naši dávní předci.

A víte, jak počítal váš děda?

A jak počítali astronauti v roce 1969?

► Logaritmickým pravítkem

počítal i Armstrong na oběžné dráze!

Jak počítáme dnes?

Jak počítáme dnes?

Jak počítáme dnes?

Jak počítáme dnes?

... pardon ...

Jak počítáme dnes?

... pardon ...

ALE JAK POČÍTÁME DNES?

Digitální svět.

Počítáme v bitech.

Digitální svět.

► Barvy jsou čísla.

Digitální svět.

▸ Barvy jsou čísla.

▸ Zvuky jsou čísla.

Digitální svět.

- Barvy jsou čísla.
- Zvuky jsou čísla.
- Všechno jsou čísla.

Digitální svět.

Data musíme ukládat.

Digitální svět.

Data musíme ukládat.
Komprimovat.

Digitální svět.

Data musíme ukládat.
Komprimovat.
Dekomprimovat :-)

Digitální svět.

Data musíme ukládat.

Komprimovat.

Dekomprimovat :-)

Opravovat chyby...

Je čas na kouzlo!

Je čas na kouzlo!

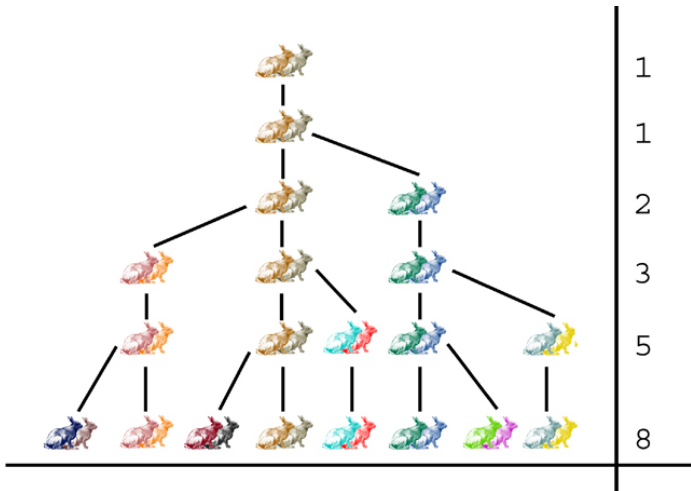
Máte šišku?

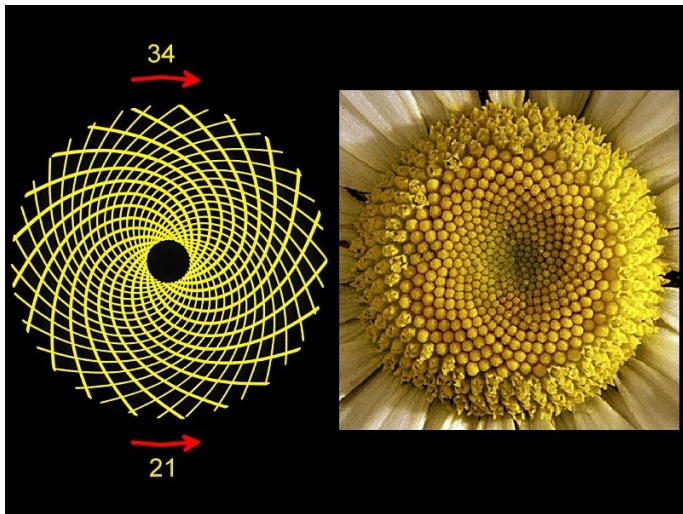
Leonardo Pisano Bonacci

asi 1175–1250

Fibonacciho králíci

► Model

Umí počítat mravenci?

► Simulace

Umi počítat mravenci?

► Vědecký článek

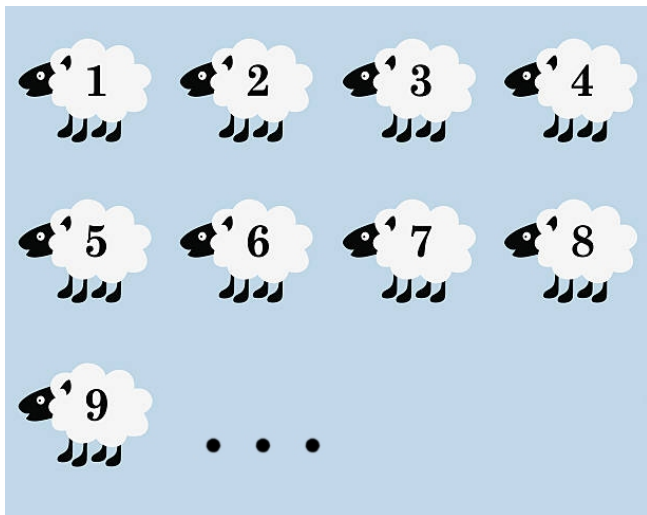
Existuje nekonečno?

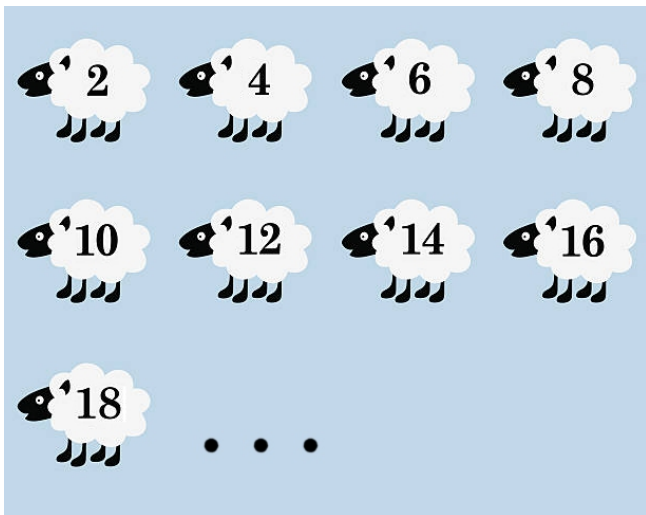
Existuje nekonečno?

Existuje nekonečno?

Existuje nekonečno?

HILBERT'S HOTEL

Never a Vacancy

Dad-burn-it!
I have a
reservation.

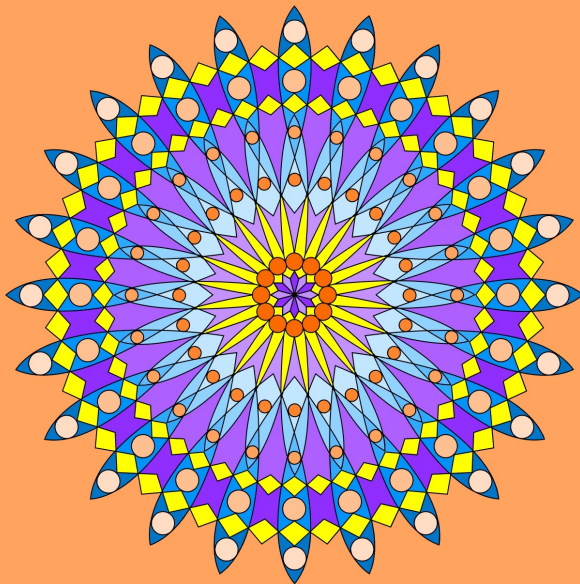

Můžeme matematiku použít i k něčemu jinému než k počítání?

Můžeme matematiku použít i k něčemu jinému než k počítání?

Co takhle k malování?

► Mandalý

Děkuji Vám za pozornost!

**MASARYKOVA
UNIVERZITA**